

Hatıralarımızı Saklayan Şehir Trabzon

– M.Nihat Malkoç · 04 Mayıs 2009

HATIRALARIMIZI SAKLAYAN ŞEHİR: TRABZON

M.NİHAT MALKOÇ

Trabzon; sevginin, muhabbetin, aşkın harmanlandığı diyardır. Şimdi sen fetih günlerinden bugüne bir film şeridi gibi geçiyorsun gözlerimin önünden. Unutulur mu o yıllar?... Yokluk ve yoksulluk yılları... Sargana unutulur mu dostlar?... Gözyaşları unutulur mu? Gemilerden açılan ateşler... Yüreklerdeki korku ve tedirginlik... Kamalarla, bıçaklarla düşmana saldıran Trabzonlu yiğitler hâlâ gözlerimizin önünde canlanırlar. Mahmut Ağa'nın cengâverliği ve açtığı al yeşil sancak unutulmaz. Sargana deresinin suları şahit kahramanlıklara ve acılara. Aslında aşağıdaki anonim türkü sözleri her şeyi özetliyor:

"Trabzon'dan çıktım başım selamet
Çavuşluya geldim koptu kıyamet
Anam ile yârim Hakk'a emanet
Ah bu muhacirlik şimdi büküyor belimi
Kâfir Urus yaktı yıktı evimi"

Üstat Necip Fazıl Kısakürek'in yağmuruna hayran kaldığı ve etkilenip "Bu Yağmur" şiirini yazdığı Trabzon, gönlümüzün incisidir. Bedri Rahmi'nin doğduğu ve doyduğu topraklardır bu topraklar... Trabzon deyince hatıralarımız canlanır gözbebeklerimizde. Çocukluğumuzu, ilk gençlik yıllarımızı emanet ettiğimiz diyardır Trabzon'un cadde ve sokakları. Hepimiz bir parçamızı bırakmışız bu güzel coğrafyada. İşte Bedri Rahmi'nin şehri:

"Trabzon deyince aklıma bir salkım kareymiş gelir.
Bahçeler dolusu zindan yeşili
İçin için kandil kandil ballanır
Kandiller içinde bir kandil yanar
Bir kız deli gibi koşmaya başlar
Yanaklarında Amoftaların alı
Dudaklarında kareymişlerin moru
Göğsünde... Elinin körü"

Trabzon'a bir de Boztepe'den bakmalı... Şehri ayaklarının altına ve göz hapsine almalı. Limanda yük boşaltan gemilerin sesleriyle hayallerin ve hatıraların sağanağından uyanmalı. Kuş bakışı seyretmeli Trabzon'u bir uçtan bir uca. Sonra bir de eski tozlu albümler arasında unutulmuş Trabzon fotoğraflarına

bakmalı... Değişimi görmeli ve göstermeli...

Biz gurbetçiler Trabzon'da bıraktık öbür yarımızı. Şimdi biz hatıralara gömülmüş, geçmişin renklerini albümlere hapsetmiş yarım insanlarız. Âh unutulur mu yediğimiz yayla kuymakları? Kahvaltılarımızın vazgeçilmez kayganalar... Ayaklarımızdaki çapulalar...

Karadağ'ın başı yine öyle dumanlı mıdır acaba? Kışın ayazında, tepeleri zemheri soğuklarından muzdarip midir? Trabzon deyince kemençeden bahsetmeden geçmek olur mu? Ya adı dünyaya nam salan Vakfıkebir ekmeğini zikretmemek!... Dalında kararıp duran kara gözlü karayemişler de bu şehrin bahse değer unutulmazlarıdır. Trabzonspor'u zaten dünya bilir ve futbolda Anadolu ihtilalinin tartışmasız öncüsü olarak sayar, sever.

Karadeniz'in incisi, gönlümüzün birincisi Trabzon, hamsi demektir biraz da... Denizlerin olmazsa olmazıdır o... Onun için sabah uykuları feda edilir limanlarda. Onun girmedığı sofraya gariptir. Şehrin insanının zekâsının ve kıvraklığının hamsiden ileri geldiği söylenir durur. Hamsiye ne methiyeler dizilmiştir Trabzon'da. Hamsi üzerine yazılan şiirlerin sayısı hiç de az değildir. Zira hamsi bu kentte yaşayanların vazgeçemediği sevdadır. Trabzonlu şair Baba Salim'in hamsiye övgüsü siteme dönüşür aşağıdaki dörtlükte:

"Kasaplar acımaz sen acı bizi
Yavanlıktan tutmaz fakirin dizi
Züğürtler seninle bozar perhizi
Görmez etsizlikten gözümüz hamsi"